

Werkvorm Evalueren Feedbackprocessen Teamsessie

Deze werkvorm is gebaseerd op de aanpak zoals beschreven in het artikel “Wat als wij onbedoeld studenten in feedbackvalkuilen leiden? Omdenken naar ‘feedback-friendly onderwijs’” (Leenknecht et al., 2025).

Voor wie: Docententeams die feedbackprocessen willen evalueren

Tijdsinvestering: 2 teamsessies van minimaal 90 minuten

Vooraf

Bepaal vooraf samen welke onderwijspraktijk jullie willen evalueren. Gaat het over de afgelopen onderwijsperiode of over een specifieke onderwijseenheid? Feedback binnen stages of juist feedback in het algemeen?

Sessie 1 – Probleemanalyse

De eerste teamsessie staat in het teken van de probleemanalyse. Probeer nadrukkelijk niet direct in oplossingen te denken, maar neem de tijd om de huidige situatie grondig te evalueren.

Stap 1 | Visualiseren van de feedbackontvanger ‘from hell’

Vorm groepjes van 3 of 4 collega’s en ga samen aan de slag met de vraag “Wat doet een student die jij (als docent) zou typeren als een echte feedbackverwerker from hell?”. Baseer je antwoord op ervaringen die je hebt opgedaan binnen de te evalueren onderwijspraktijk.

Je gaat het antwoord niet opschrijven, maar visualiseren. Visualiseer een student die op de slechtst denkbare manier feedback ontvangt. Denk daarbij aan lichaamstaal, houding, reacties en uitspraken. Teken welk gedrag de student laat zien, hoe de student reageert (of juist niet) en wat de student zegt en denkt. Taal is toegestaan, maar beperk het tot illustratieve quotes of korte aanduidingen.

Voorbeelden van tekeningen, afkomstig uit Leenknecht et al., 2025:

Figuur 1. Voorbeelden van tekeningen van de feedbackverwerker from hell vanuit het docentperspectief

Stap 2 | *Verzamel studentgedrag*

Bekijk elkaars tekeningen en geef een toelichting. Maak een lijst van alle studentgedragingen die jullie hebben geobserveerd en in de tekeningen hebben verwerkt.

Probeer vervolgens om het gedrag te clusteren. Zien jullie patronen? Het kan helpen om in termen van valkuilen te denken; welke valkuilen herkennen jullie in de opsomming van gedragingen? Gebruik eventueel de tool valkuilen in feedbackgebruik [link naar tool] ter inspiratie.

Stap 3 | *Het studentperspectief innemen*

Eerder onderzoek in de context van het primair onderwijs toonde aan dat docenten die het perspectief van studenten (leren) innemen meer in staat zijn om handelingsperspectieven te herkennen (Endedijk et al., 2024). Het is daarom een goede oefening om je in te leven in de student. Pak dit als volgt aan:

A] Bedenk gezamenlijk per valkuil wat er schuilgaat achter het gedrag van de studenten. Bedenk steeds welke emotie is gekoppeld aan het gedrag? Hoe voelt de student zich die het gedrag laat zien dat bij de valkuil hoort?

B] Identificeer triggers. Emoties komen ergens vandaan. Wat waren trigger in de onderwijspraktijk voor de emoties bij studenten en het gedrag dat zij lieten zien? Denk hierbij aan wat jullie als docenten deden, maar ook lesopzet, contactmomenten, aanpalend onderwijs en culturele aspecten.

Schrijf alle geïdentificeerde triggers op een lijst.

Voor stap 2 en 3 kan het invulblad in bijlage 1 worden gebruikt.

Sessie 2 - Actieplan opstellen

In deze sessie wordt de stap gemaakt van probleemanalyse naar actieplan. Zorg dat tussen de twee sessies door iedereen de tijd heeft gehad om de gedachte te laten gaan over de uitkomsten van de eerste sessie.

Stap 1 | *Cirkel van invloed*

Pak de uitkomsten van de eerste sessie erbij en bespreek de triggers die jullie hadden geïdentificeerd. Bedenk per trigger of jullie als docenten betrokken zijn en in welke mate jullie de trigger kunnen beïnvloeden. Ligt de trigger binnen jullie cirkel van invloed? Zo ja, beschrijf de oplossingen. Voor het invullen van de cirkel van invloed kan het invulblad in bijlage 2 worden gebruikt.

Stap 2 | Afspraken maken

Bekijk jullie cirkel van invloed en beschrijf concrete acties om jullie invloed in te zetten om van de studenten 'feedbackontvangers from heaven' te maken. Maak daarbij onderscheid tussen ontwerpafspraken, taakafspraken en omgangafspraken.

<i>Ontwerpafspraken</i>	afspraken over het ontwerpen en plannen van feedbackprocessen en -dialogen. Deze afspraken worden toegepast tijdens het ontwerpen van onderwijs. Bijvoorbeeld: vroeg in het proces feedback inplannen.
<i>Taakafspraken</i>	afspraken over wat wel en wat niet tot jouw taak als docent behoort. Deze afspraken worden toegepast tijdens het doceren. Bijvoorbeeld: vooraf heldere verwachtingen communiceren.
<i>Omgangafspraken</i>	afspraken over interacties tussen student en docent en docenten onderling. Deze afspraken worden toegepast tijdens dialoog en interactie. Bijvoorbeeld: dwingend taalgebruik vermijden.

Voor maken van de afspraken kan het invulblad in bijlage 3 worden gebruikt.

Bronnen

Endedijk, H., de Swart, F., Pranger, S., Hammer, A., van der Stelt, E., Molenaar, J., Laros, N., van Genderen, A., van Rossum, S., van Hout, G., Zee, M., & Mainhard, T. (2024). *Eindrapport NRO: Perspectief nemen bij gedragsproblemen: Hoe perspectief nemen door leraren kan bijdragen aan sensitieve handelingsstrategieën en een vergrote competentiebeleving ten aanzien van leerlingen met gedragsproblemen*. Universiteit Leiden. https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/eindrapport_-_perspectief_nemen_bij_gedragsproblemen.pdf

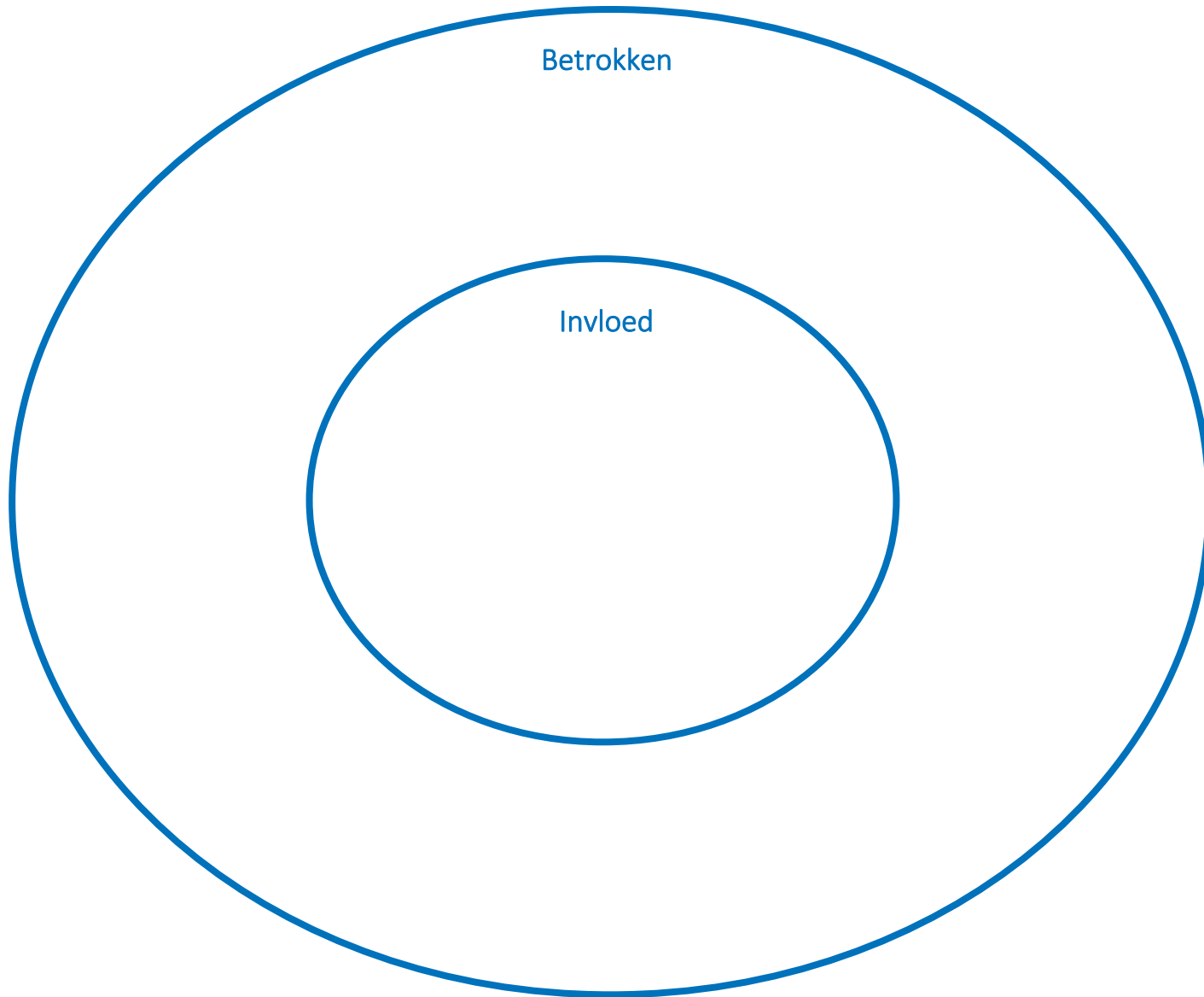
Leenknecht, M., Huybrechts, I., Van der Linden, E., & Van den Hooven, C. (2025). Wat als wij onbedoeld studenten in feedbackvalkuilen leiden? Omdenken naar 'feedback-friendly onderwijs'. *Examens*, 2025(4), 7-12.

Invulblad Feedbackvalkuilen

Gedrag	Valkuil	Emotie	Trigger
Beschrijf welk gedrag jullie hebben geobserveerd bij studenten die moeite hadden om feedback te vragen, gebruiken en verwerken.	Probeer het geobserveerde gedrag te clusteren. Beschrijf welke valkuilen jullie herkennen bij jullie studenten.	Bedenk hoe het komt dat studenten in de valkuilen trappen die jullie hebben gevonden. Beschrijf welke emoties er achter het gedrag van de student schuilgaan.	Evalueer hoe het komt dat bepaalde emoties getriggerd worden. Beschrijf welke aspecten in de onderwijspraktijk daaraan bijdragen.

Invulblad Cirkel van invloed

Instructie: vul in de buitencirkel alle triggers in waarin jullie als docententeam betrokken zijn, maar geen directe invloed hebben. Triggers waarin jullie wel directe invloed hebben, kunnen in de binnencirkel worden geplaatst. Triggers waar jullie als docententeam helemaal niet bij betrokken zijn, plaats je buiten de cirkels. Probeer de triggers met elkaar te verbinden om aan te geven wanneer er indirecte invloed kan worden uitgeoefend.

Ontwerpaafspraken

Actie	Eigenaar	Deadline

Taakafspraken

Actie	Eigenaar	Deadline

Omgangsaafspraken

Actie	Eigenaar	Deadline